

Uwarunkowania społeczne, gospodarcze i przestrzenne Aglomeracji Jeleniogórskiej w 2023 r.

10.12.2024 r.

Czym jest jeleniogórski ZIT?

Agglomerację Jeleniogórską (AJ) tworzą miasto na prawach powiatu Jelenia Góra oraz 25 gmin o charakterze miejskim, miejsko-wiejskim i wiejskim z powiatów: jaworskiego (Bolków), karkonoskiego (Karpacz, Kowary, Piechowice, Szklarska Poręba, Janowice Wielkie, Jeżów Sudecki, Myślakowice, Podgórzyn, Stara Kamienica), kamiennogórskiego (Marciszów), lubańskiego (Leśna, Olszyna, Świeradów-Zdrój), lwóweckiego (Gryfów Śląski, Lubomierz, Lwówek Śląski, Mirsk, Wleń) i złotoryjskiego (Pielgrzymka, Świerzawa, Wojcieszów, Zagrodno oraz Złotoryja – gmina miejska i wiejska).

Agglomeracja Jeleniogórska zajmuje powierzchnię 2429 km², tj. 12,2% powierzchni

woj. dolnośląskiego. Największą powierzchnią na obszarze AJ zajmują gminy: Lwówek Śląski (240,2 km²), Mirsk (186,5 km²) i Świerzawa (159,9 km²).

Agglomeracja Jeleniogórska to jeden wielu obszarów powstałych w Polsce, w związku z wdrożeniem Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) – nowego instrumentu finansowania, które Komisja Europejska zaplanowała dla państw członkowskich poczynając od perspektywy budżetowej 2014–2020.

Demografia

↓ **-1,7%**

Spadek liczby mieszkańców Aglomeracji Jeleniogórskiej w relacji do 2021 r.

W końcu 2023 r. na terenie Aglomeracji Jeleniogórskiej mieszkało 252,3 tys. mieszkańców, tj. o 2,2 tys. osób mniej niż rok wcześniej i o 4,5 tys. osób mniej niż w 2021 r. Zarówno w relacji do 2022 r. jak i do 2021 r. liczba ludności zwiększyła się jedynie w gminach Jeżów Sudecki i Złotoryja (gmina wiejska). Ludność AJ stanowiła 8,8% ludności woj. dolnośląskiego (tyle samo co w 2022 r. i o 0,1 p.proc. mniej niż w końcu 2021 r.). Wśród gmin należących do AJ, największa liczba ludności zamieszkuje Jelenią Górę 29,8% ogółu mieszkańców analizowanego obszaru funkcjonalnego.

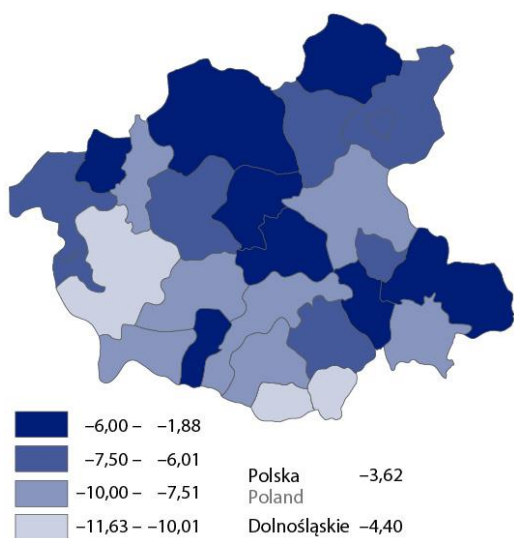
Zgodnie z długookresową prognozą ludności na terytorium Aglomeracji Jeleniogórskiej postępować będzie stały spadek liczby mieszkańców. Według szacunków w 2030 r. AJ zamieszkiwać będzie 241,4 tys. mieszkańców (mniej o 4,3% niż w 2023 r.) i kolejno: w 2040 r. – 219,1 tys. (mniej o 13,2%), w 2050 r. – 195,4 tys. (mniej o 23,5%) i w 2060 r. – 173,5 tys. (mniej o 31,2%). W województwie dolnośląskim prognozuje się w 2030 r. spadek liczby mieszkańców o 0,8% w relacji do 2023 r., a w 2060 r. o 16,2%. W gminach: Jeżów Sudecki, Janowice Wielkie, Podgórzyn i Lwówek Śląski prognozowana liczba ludności w 2030 r. będzie większa niż w 2023 r. W 2060 r. we wszystkich gminach liczba mieszkańców będzie niższa niż w 2023 r., w tym w gminach: Świeradów-Zdrój, Wojcieszów i Marciszów o ponad 50% (odpowiednio o: 53,8%, 52,8% i 52,1%).

Agglomerację Jeleniogórską tworzy 25 gmin oraz Jelenia Góra

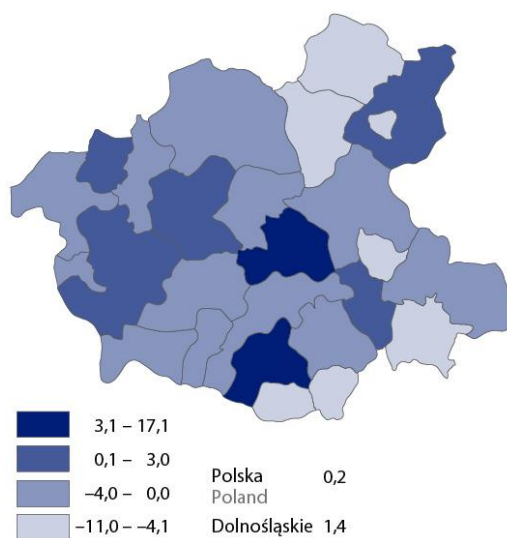
W okresie 2023-2050 w Aglomeracji Jeleniogórskiej prognozuje się spadek liczby ludności o 23,5%.

W 2023 r. odnotowano ujemny przyrost naturalny, który wynosił minus 1,9 tys. osób (wobec minus 2,2 tys. rok wcześniej i minus 2,5 tys. w 2021 r.), ujemne saldo migracji wewnętrznych (minus 0,4 tys., wobec minus 0,1 tys. w 2022 r. i minus 0,5 tys. w 2021 r.) oraz dodatnie migracji zagranicznych (3 osoby, wobec minus 68 osób w 2022 r. i minus 33 osób w 2021 r.). We wszystkich gminach AJ przyrost naturalny w 2023 r. był ujemny – od –1,88‰ w gminie wiejskiej Złotoryja do –11,63‰ w Kowarach. W 7 gminach odnotowano dodatnie saldo migracji na pobyt stały, największy w gminach: Jeżów Sudecki (17,1‰), Podgórzyn (3,9‰) i Lubomierz (2,8‰). W pozostałych gminach saldo było ujemne, z najniższymi wartościami w gminach: Karpacz (–11,0‰), Pielgrzymka (–6,9‰) i Kowary (–5,5‰).

Mapa 1. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2023 r.

Mapa 2. Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności w 2023 r.

Obserwowany spadek liczby ludności na terytorium AJ spowodowany jest m.in. ujemnym przyrostem naturalnym i saldem migracji na pobyt stały

W strukturze ludności AJ przeważały kobiety, których odsetek w końcu grudnia 2023 r. wynosił 52,1% (na 100 mężczyzn przypadało 109 kobiet). Najwyższy udział kobiet zanotowano w gminie Karpacz (117 kobiet na 100 mężczyzn), Jeleniej Górze (116) i w gminie Świeradów-Zdrój (114). W gminach: Pielgrzymka, Marciszów, Świerzawa i Lubomierz więcej było mężczyzn niż kobiet.

Analizując strukturę ludności według ekonomicznych grup wieku¹ można zaobserwować w relacji do 2021 r. spadek udziału ludności w wieku produkcyjnym (z 57,9% w końcu 2021 r. do 57,1% w końcu 2023 r.) i przedprodukcyjnym (z 15,9% do 15,6%), natomiast wzrost odsetka osób w wieku poprodukcyjnym (z 26,2% do 27,4%).

W ogólnej liczbie ludności, zarówno woj. dolnośląskiego, jak i AJ, utrzymuje się nadwyżka liczebna osób w wieku poprodukcyjnym nad liczbą osób w wieku przedprodukcyjnym. Jest to sytuacja niekorzystna dla stanu i struktury zasobów ludnościowych oraz następstwo procesu starzenia się społeczeństwa.

Współczynnik obciążenia demograficznego² w 2023 r. w AJ ukształtował się na poziomie 75,3 i był wyższy o 1,3 pkt. niż w 2022 r. oraz o 2,5 pkt. wyższy niż w 2021 r. Na przestrzeni lat 2021–2023 szczególnie znaczące zmiany można było zaobserwować analizując współczynniki cząstkowe, tj. relację liczby osób w wieku przedprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym oraz stosunek liczby osób w wieku poprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym. Współczynnik dotyczący liczby osób w wieku przedprodukcyjnym przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym zmniejszył się na terytorium AJ z 27,4 do 27,3, podczas gdy wskaźnik obciążenia osób w wieku produkcyjnym ludnością w wieku poprodukcyjnym zwiększył się z 45,3 do 48,0. W konsekwencji obciążenie demograficzne ludnością w wieku przedprodukcyjnym było dużo niższe niż ludnością w wieku poprodukcyjnym.

Na obszarze AJ obciążenie demograficzne ludnością w wieku poprodukcyjnym było wyższe niż ludnością w wieku przedprodukcyjnym. Jest to efekt obserwowanego na obszarze AJ procesu starzenia się społeczeństwa

¹ Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, a dla kobiet 18–59 lat. Przez ludność w wieku nieprodukcyjnym rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. do 17 lat oraz w wieku poprodukcyjnym, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

² To liczba osób w wieku nieprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym.

Tablica 1. Ludność według ekonomicznych grup wieku

Stan w dniu 31 grudnia

WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo dolnośląskie			Aglomeracja Jeleniogórska		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Ogółem	2897737	2888033	2879271	256775	254518	252299
Wiek przedprodukcyjny	501866	501270	496191	40790	40188	39315
Wiek produkcyjny	1714445	1697536	1683770	148617	146247	143950
Wiek poprodukcyjny	681426	689227	699310	67368	68083	69034
Współczynnik obciążenia demograficznego	69,0	70,1	71,0	72,8	74,0	75,3

Do oceny starzenia się społeczeństwa stosuje się m.in. współczynnik starości demograficznej określający odsetek ludności w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności, czy indeks starości określający relację międzypokoleniową, tj. liczbę osób w wieku 65 lat i więcej przypadającą na 100 osób w wieku 0–14 lat.

W końcu 2023 r. odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w AJ kształtował się na poziomie 23,6%, podczas gdy w województwie wyniósł 21,0% (w 2021 r. odpowiednio 22,0% w AJ i 19,8% w woj. dolnośląskim). Z kolei, indeks starości ukształtował się na poziomie 188,7 (147,4 w województwie) w 2023 r., wobec 166,8 w 2021 r. (134,8 w województwie). Oznacza to, że na 100 osób w wieku do 14 lat przypadają na obszarze AJ 189 osób w wieku 65 lat i więcej. Wśród gmin należących do AJ w 2023 r. we wszystkich odnotowano nadwyżkę osób starszych w wieku 65 lat i więcej nad liczbą dzieci do 14 roku życia; największą w gminach: Kowary (239 osób starszych na 100 dzieci), Karpacz (236) oraz Jelenia Góra (234).

Obszar Aglomeracji Jeleniogórskiej pod względem potencjału demograficznego charakteryzuje się niekorzystną sytuacją dla rozwoju społeczno-gospodarczego. Niepokojący jest ubytek ludności obserwowany w większości gmin AJ, spowodowany m.in. nadwyżką zgonów nad urodzonymi oraz ujemnym saldem ruchów migracyjnych na pobyt stały. Ponadto występuje niekorzystna nadwyżka liczby osób w wieku poprodukcyjnym nad liczbą osób w wieku przedprodukcyjnym.

Uwarunkowania społeczne

Ważnym aspektem dla rozwoju społeczno-gospodarczego mającym wpływ na dobrobyt społeczny, w tym poprawę jakości życia czy wyrównanie dysproporcji jest budowanie relacji i zaufania społecznego. Kształtowanie odpowiednich warunków życia i współżycia społecznego nie jest możliwe bez właściwego utrzymania usług społecznych, które służą zaspokojeniu potrzeb jednostek i rodzin. Do usług społecznych można zaliczyć m.in. powszechną edukację szkolną, wczesnoszkolną, publiczną służbę zdrowia, usługi opiekuńcze, socjalne, a także korzystanie z placówek kulturalnych, sportowych czy rekreacyjnych.

Wychowanie przedszkolne i opieka żłobkowa

↓ -1,7%

Spadek liczby obiektów wychowania przedszkolnego w Aglomeracji Jeleniogórskiej w relacji do 2021 r.

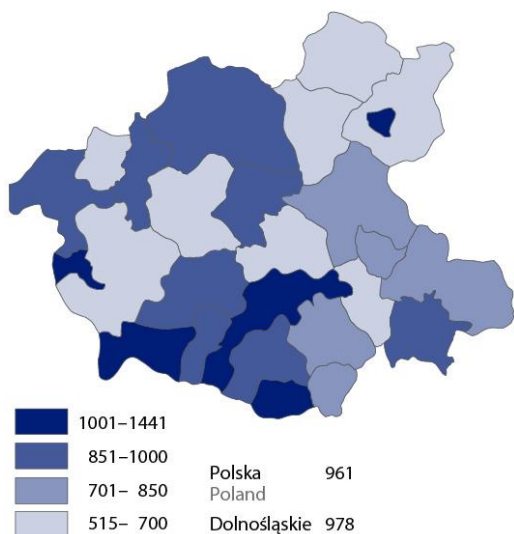
Na terenie Aglomeracji Jeleniogórskiej w 2023 r. działało 116 placówek wychowania przedszkolnego, tj. o 1 mniej niż rok wcześniej i o 2 mniej niż w 2021 r. Stanowiły one 7,8% ogółu placówek przedszkolnych w województwie dolnośląskim. W Jeleniej Górze zlokalizowanych było 20,7% placówek przedszkolnych całego obszaru AJ.

Wychowaniem przedszkolnym w AJ w 2023 r. objętych było 7,7 tys. dzieci, tj. mniej o 2,7% niż rok wcześniej i więcej o 0,9% niż w 2021 r. Do placówek

zlokalizowanych na tym obszarze uczęszczało 7,0% ogółu dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w województwie dolnośląskim.

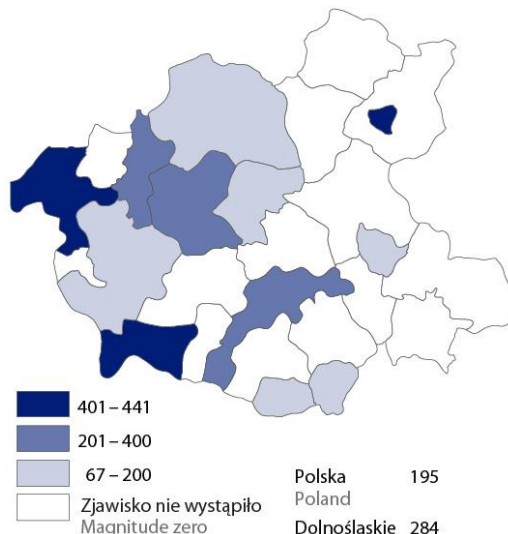
Mapa 3. Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Mapa 4. Dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

O poziomie rozwoju edukacji przedszkolnej świadczy także współczynnik³ określający liczbę dzieci w przedszkolach w wieku 3–6 lat przypadającą na 1000 dzieci w tym wieku. W 2023 r. w AJ na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat do przedszkoli uczęszczało 914 dzieci (rok wcześniej 906, w 2021 r. – 849), podczas gdy w województwie dolnośląskim wskaźnik kształtował się na poziomie 978. W 5 gminach AJ do placówek uczęszczało więcej dzieci, niż było w gminach zameldowanych.

↑ 9,5%

Wzrost liczby dzieci w obiektach żłobkowych w Aglomeracji Jeleniogórskiej w relacji do 2021 r.

Na terenie Aglomeracji Jeleniogórskiej w końcu 2023 r. działało 21 obiektów żłobkowych⁴, co stanowiło 4,1% wszystkich takich obiektów zlokalizowanych na obszarze województwa dolnośląskiego. W skali roku liczba żłobków i klubów dziecięcych zmniejszyła się na terenie AJ o 1 jednostkę.

Na obszarze AJ znajdowało się 21 obiektów żłobkowych, w tym 7 w Jeleniej Górze. W 14 z 26 gmin nie znajdowały się takie obiekty.

Na koniec 2023 r. opieką w placówkach żłobkowych objęto na terenie Aglomeracji Jeleniogórskiej 679 dzieci, co stanowiło 3,6% ogółu dzieci objętych opieką żłobkową w województwie dolnośląskim. W relacji do 2021 r. liczba dzieci w placówkach żłobkowych i klubach dziecięcych na obszarze AJ zwiększyła się o 9,5%.

W analizowanym roku na 1000 dzieci w wieku do 3 lat na terytorium AJ zapewnioną opieką żłobkową miało 230 dzieci (wobec 284 w woj. dolnośląskim), podczas gdy rok wcześniej – 243 dzieci. Najlepsza sytuacja, pod względem opieki żłobkowej, wystąpiła w gminach: Szklarska Poręba, Leśna i Złotoryja (gmina miejska), gdzie na 1000 dzieci w wieku do 3 lat opieką zapewniono odpowiednio 441, 418 i 407 dzieciom.

Liczba dzieci objętych opieką w placówkach żłobkowych zlokalizowanych na obszarze Aglomeracji Jeleniogórskiej zwiększa się

³ Współczynnik skolaryzacji netto to relacja liczby osób uczących się na danym poziomie kształcenia w danej grupie wieku do liczby ludności w grupie wieku określonej jako odpowiadającej temu poziomowi nauczania.

⁴ Żłobki i kluby dziecięce.

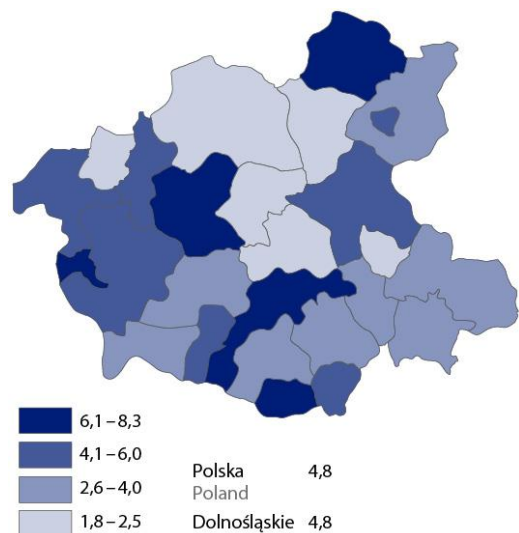
W końcu 2023 r. na terenie Aglomeracji Jeleniogórskiej w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej działało 125 przychodni, tj. tyle samo co rok wcześniej i w 2021 r. W Jeleniej Górze zlokalizowanych było 42,4% wszystkich jednostek z obszaru AJ. Liczba przychodni działających na terenie AJ stanowiła 7,5% ogółu przychodni funkcjonujących w województwie dolnośląskim.

Ze względu na brak zmian liczby jednostek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej przy spadku liczby populacji zamieszkującej obszar AJ zaobserwować można spadek wartości wskaźnika opisującego liczbę osób przypadających na 1 placówkę, tj. z 2065 osób na 1 przychodnię w końcu 2021 r., przez 2044 w końcu 2022 r. do 2027 w końcu 2023 r. W całym województwie na 1 przychodnię przypadało 1731 mieszkańców (wobec 1840 w końcu 2021 r. i 1799 w końcu 2022 r.). Wśród gmin najwięcej osób na jedną przychodnię przypadało w gminie Stara Kamienica (5286 mieszkańców na 1 placówkę), a najmniej w gminie Świeradów-Zdrój (990).

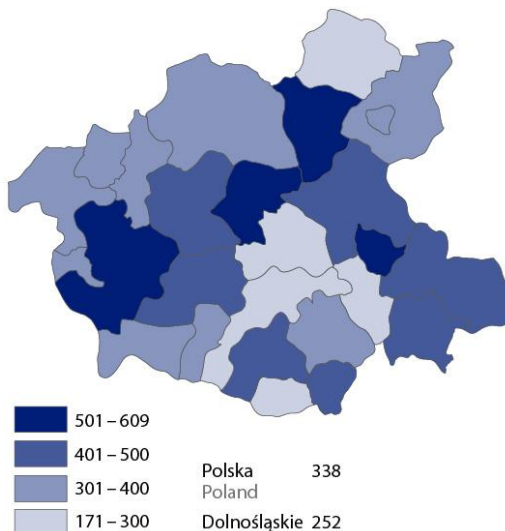
W 2023 r. w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej na terenie AJ udzielono 1322,7 tys. porad lekarskich w ramach podstawowej opieki zdrowotnej i przez lekarzy rodzinnych. W skali roku liczba udzielonych porad wzrosła o 7,1%, natomiast w stosunku do 2021 r. wzrost wyniósł 6,5%. W przeliczeniu na liczbę mieszkańców w 2023 r. udzielono 5,2 porady na 1 mieszkańca na terenie AJ (po 4,8 w 2021 i 2022 r.). Dostępność do leczenia otwartego na terenie AJ była minimalnie większa niż w woj. dolnośląskim - wskaźnik liczby udzielonych porad lekarskich na 1 mieszkańca w 2023 r. na Dolnym Śląsku wyniósł 4,8. Wśród gmin należących do AJ największa dostępność do leczenia otwartego, mierzona liczbą udzielonych porad lekarskich na mieszkańca, była w gminach: Jelenia Góra, Świeradów-Zdrój i Karpacz (odpowiednio: 8,3, 7,4 i 7,3).

Na terenie Aglomeracji Jeleniogórskiej obserwuje się wzrastającą dostępność do ambulatoryjnej opieki zdrowotnej dla jego mieszkańców

Mapa 5. Porady lekarskie^a udzielone na 1 mieszkańca w 2023 r.

Mapa 6. Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności ogółem w 2023 r.

a Udzielone w ramach podstawowej opieki zdrowotnej i przez lekarza rodzinnego.

Na terenie AJ w końcu 2023 r. sprzedażą leków i środków medycznych zajmowało się 81 ogólnodostępnych aptek, tj. 9,2% ogółu aptek funkcjonujących w woj. dolnośląskim. Liczba aptek ogólnodostępnych działających na terenie AJ zmniejszyła się w skali roku o 1,2% oraz o 5,8% w relacji do 2021 r. Na obszarze Jeleniej Góry znajdowało się 39,5% aptek z obszaru AJ. Na 1 aptekę w obrębie AJ w końcu 2023 r. przypadało 3115 mieszkańców (rok wcześniej – 3104, w końcu 2021 r. – 2986 osób).

↑ **1,2%**

Wzrost liczby miejsc w zakładach pomocy społecznej w Aglomeracji Jeleniogórskiej w relacji do 2021 r.

Ważnym źródłem informacji umożliwiającej monitorowanie problemów społecznych są dane m.in. o udzielonej pomocy przez ośrodki pomocy społecznej czy o udzielonych, potrzebującym rodzinom, świadczeniach społecznych.

Na terenie AJ w końcu 2023 r. działało 17 placówek stacjonarnej pomocy społecznej (łącznie z filiami). Ich liczba od 2021 r. nie zmieniła się.

Placówki stacjonarnej pomocy społecznej funkcjonujące na obszarze AJ stanowiły 11,3% ogółu placówek działających na terenie woj. dolnośląskiego (17 ze 151 placówek). Placówki stacjonarnej pomocy społecznej znajdowały się w 11 gminach AJ, w tym 5 z nich znajdowało się w Jeleniej Górze.

Stacjonarne zakłady pomocy społecznej na obszarze AJ, według stanu w końcu 2023 r., dysponowały 917 miejscami. Ich liczba zmniejszyła się w skali roku (o 3,3%), ale wzrosła w relacji do 2021 r. (o 1,2%). Z kolei liczba mieszkańców placówek stacjonarnej pomocy społecznej, których w 2023 r. było 873., zwiększyła się w skali roku o 5,9% oraz o 4,4% w relacji do 2021 r. Mieszkańcy domów i zakładów stacjonarnej pomocy społecznej funkcjonujących na obszarze AJ stanowili 9,7% ogółu mieszkańców placówek tego typu działających w woj. dolnośląskim (wobec 9,3% w 2022 r. i 10,0% w 2021 r.).

W relacji do 2021 r. obserwuje się wzrost liczby miejsc oraz liczby mieszkańców w stacjonarnych zakładach pomocy społecznej zlokalizowanych na obszarze Aglomeracji Jeleniogórskiej

↓ **-11,6%**

Spadek liczby świadczeń środowiskowej pomocy społecznej w Aglomeracji Jeleniogórskiej w relacji do 2021 r.

W 2023 r. ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej na obszarze AJ skorzystało 8,8 tys. osób, tj. więcej o 0,4% w stosunku do 2022 r. i mniej o 11,6% w relacji do 2021 r. Wśród mieszkańców zamieszkujących obszar AJ 3,5% skorzystało ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej (wobec 3,4% w 2022 r. i 3,9% w 2021 r.). Dla porównania w woj. dolnośląskim w 2023 r. z takiej pomocy skorzystało 2,5% (wobec 2,5% w 2022 r. i 3,7% w 2021 r.).

Obniżający się wskaźnik osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej może świadczyć o zmniejszaniu się na obszarze Dolnego Śląska, ale także AJ, populacji osób będących w trudnej sytuacji życiowej. Może być to efekt wdrażanych na obszarze Dolnego Śląska, czy AJ programów pomocy społecznej ukierunkowanych m.in. na podniesienie jakości życia mieszkańców.

Wśród gmin należących do AJ w 2023 r. najwięcej osób, w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców, którym udzielono świadczenia w ramach pomocy środowiskowej odnotowano w gminach: Wojcieszów (609 osób), Pielgrzymka (562) i Mirsk (556). Najmniej osób korzystało z pomocy w gminach: Jeżów Sudecki i Karpacz (po 171) oraz Janowice Wielkie (238).

Wydatki budżetu gmin na oświatę, ochronę zdrowia i pomoc społeczną

↑ **44,3%**

Wzrost wydatków na ochronę zdrowia w Aglomeracji Jeleniogórskiej w relacji do 2021 r.

W 2023 r. wydatki gmin, należących do Aglomeracji Jeleniogórskiej, na oświatę i wychowanie wyniosły 671,4 mln zł, tj. o 24,0% więcej niż rok wcześniej i o 46,5% więcej w relacji do 2021 r. W strukturze wydatków ogółem AJ, wydatki na oświatę i wychowanie stanowiły 31,1% (wobec 27,9% w 2022 r. i 28,6% w 2021 r.).

Wśród gmin AJ najwyższy odsetek wydatków na oświatę i wychowanie odnotowano w gminach: Mysłakowice (67,8%), Lwówek Śląski (39,1%) i Olszyna (36,1%), a najniższy w gminach: Karpacz (16,0%), Szklarska Poręba (18,5%) i Jeżów Sudecki (19,2%). W woj. dolnośląskim wydatki gmin na oświatę i wychowanie wyniosły 31,0%.

W przypadku wydatków na ochronę zdrowia gminy AJ w 2023 r. wydały 11,9 mln zł i było to mniej niż rok wcześniej o 5,9% i więcej o 44,3% niż w 2021 r. Wydatki na ochronę zdrowia stanowiły 0,6% ogółu wydatków budżetowych gmin AJ.

Z kolei wydatki na pomoc społeczną stanowiły w gminach AJ 5,9% ogółu wydatków budżetowych (wobec 7,7% w 2022 r. i 5,7% w 2021 r.) i wyniosły 126,7 mln zł. W skali roku wydatki budżetowe gmin AJ na pomoc społeczną zmniejszyły się o 14,9%, ale wzrosły o 37,9% w relacji do 2021 r.

W strukturze wydatków poszczególnych gmin AJ, wydatki na pomoc społeczną były największe w gminie Olszyna (12,7%) a najmniejsze w gminie Mystakowice (3,7%).

Wydatki budżetowe gmin należących do Aglomeracji Jeleniogórskiej na oświatę i wychowanie stanowiły 31,1%, na ochronę zdrowia 0,6%, a na pomoc społeczną 5,9% ogółu wydatków

Aglomeracja Jeleniogórska to obszar z potencjałem społecznym. Na jego obszarze obserwuje się zwiększającą się liczbę dzieci objętych opieką w obiektach przedszkolnych i żłobkowych, co stanowi dobrą podstawę dalszego kształcenia dla dzieci. Ponadto, na terenie AJ obserwuje się (w porównaniu do 2021 r.) większą dostępność do lecznictwa otwartego uwidocznioną m.in. większą liczbę udzielanych porad lekarskich w przeliczeniu na liczbę mieszkańców. Na obszarze AJ obserwuje się obniżający się wskaźnik osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, co może świadczyć o zmniejszaniu się populacji osób żyjących w ubóstwie i mających ciężką sytuację życiową. Rosną wydatki budżetów gmin należących do AJ na oświatę i wychowanie, ochronę zdrowia i pomoc społeczną, co może mieć wpływ na rozbudowę przyszłego potencjału społecznego.

Uwarunkowania gospodarcze

Na poziom rozwoju danego obszaru wpływ mają zachodzące w niej, prócz procesów społecznych, również procesy gospodarcze opisane przez czynniki stymulujące wzrost gospodarczy m.in. przez rozwój przedsiębiorczości, wytwarzane produkty i świadczone usługi, tworzenie miejsc pracy, realizowane inwestycje.

Podmioty gospodarki narodowej

 4,0%

Wzrost liczby podmiotów w rejestrze REGON prowadzących działalność na obszarze Aglomeracji Jeleniogórskiej w relacji do 2021 r.

Na koniec 2023 r. w rejestrze REGON na terenie Aglomeracji Jeleniogórskiej zarejestrowanych było 41,1 tys. podmiotów gospodarki narodowej, które stanowiły 9,3% firm zarejestrowanych na terenie województwa dolnośląskiego. W skali roku liczba podmiotów działających na obszarze AJ zwiększyła się o 1,9%, a w relacji do 2021 r. – wzrosła o 4,0%.

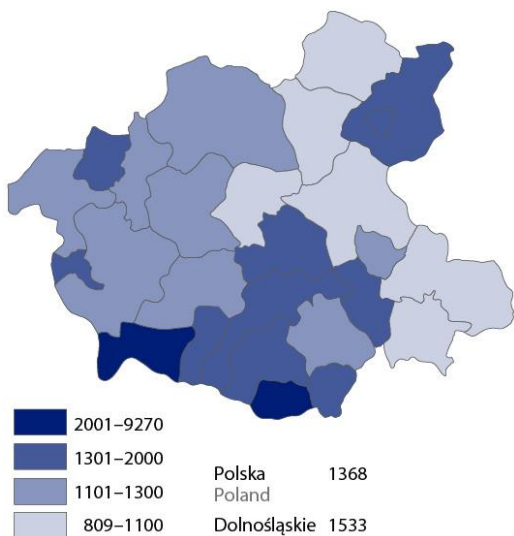
W przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców zamieszkujących obszar AJ, na jego terenie prowadziło działalność 1627 podmiotów (wobec 1584 w końcu 2022 r. i 1538 w końcu 2021 r.).

Rozwój przedsiębiorczości, mierzonej liczbą działających firm w przeliczeniu na liczbę mieszkańców na obszarze AJ jest bardziej dynamiczny niż na obszarze woj. dolnośląskiego, gdzie na 10 tys. mieszkańców w końcu 2023 r. prowadziły działalność 1533 jednostki (wobec 1479 w rok wcześniej i 1418 w końcu 2021 r.).

Wśród gmin AJ najwięcej jednostek w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców funkcjonowało w gminach: Karpacz (9270), Szklarska Poręba (2381) oraz Złotoryja (gmina miejska – 1925). Najmniej podmiotów było zarejestrowanych w gminach: Zagrodno (809), Pielgrzymka (979) i Marciszów (1012).

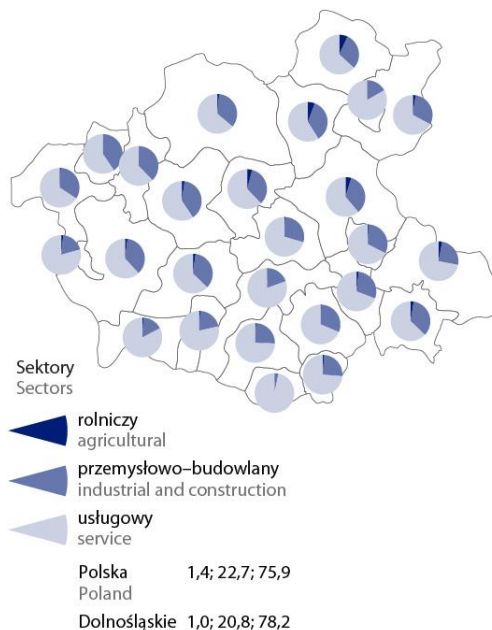
Mapa 7. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Mapa 8. Struktura podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON według sektorów w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

W analizowanym okresie 2023 r. na obszarze AJ najwięcej jednostek prowadziło działalność w sektorze usług, tj. 76,0% podmiotów funkcjonujących na obszarze AJ (rok wcześniej 76,3%, w końcu 2021 r. – 76,5%). W strukturze działających podmiotów zmniejsza się odsetek podmiotów sektora usługowego, a zwiększa udział podmiotów sektora przemysłowego i budownictwa. W końcu 2023 r. podmioty sektora przemysłowego i budowlanego stanowiły 22,9% na obszarze AJ (wobec 22,6% w końcu 2022 r. i 22,4% w końcu 2021 r.).

Na obszarze AJ w końcu 2023 r. działały 2404 spółki handlowe, w tym 319 spółek z udziałem kapitału zagranicznego. W skali roku liczba spółek handlowych wzrosła o 4,2%, natomiast w relacji do 2021 r. wzrosła o 8,5%.

Pracujący

↓ -1,2%

Spadek liczby pracujących w Aglomeracji Jeleniogórskiej w relacji do 2022 r.

Liczba pracujących w podmiotach gospodarki narodowej na obszarze gmin należących do Aglomeracji Jeleniogórskiej w końcu 2023 r. wyniosła 86,5 tys. osób, tj. 7,5% ogółu pracujących w woj. dolnośląskim (wobec 7,6% na koniec 2022 r.).

W relacji do końca 2022 r., liczba pracujących na obszarze AJ zmniejszyła się o 1,2% (wobec spadku o 0,1% w woj. dolnośląskim). Niewielki spadek liczby pracujących

na obszarze AJ potwierdza wskaźnik liczby pracujących w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, który w końcu 2023 r. ukształtował się na poziomie 343 pracujących, wobec 344 rok wcześniej. Dla porównania w końcu 2023 r. w woj. dolnośląskim na 1000 mieszkańców pracowały 403 osoby.

Wśród gmin tworzących obszar AJ najwięcej pracujących w przeliczeniu na liczbę mieszkańców wg stanu w końcu grudnia 2023 r. odnotowano w gminach: Zagrodno (382 osoby na 1000 mieszkańców), Złotoryja (gmina miejska – 371) i Jeżów Sudecki (370). Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w gminach: Leśna (270), Olszyna (293) oraz Wleń i Mirsk (po 299). Pod względem ilorazu przepływów związanych z zatrudnieniem⁵, określającym atrakcyjność danej gminy na rynku pracy wyróżniły się przede wszystkim gminy: Świeradów-Zdrój (iloraz przepływów na poziomie 4,29), Karpacz (3,95) i Jelenia Góra (2,08). Największą nadwyżkę wyjeżdżających do pracy nad przyjeżdżającymi w tym celu, odnotowano na obszarach wiejskich gmin miejsko-wiejskich Lubomierz i Wleń (współczynniki odpowiednio 0,13 i 0,16) oraz w gminach Pielgrzymka i Wojcieszków (po 0,17).

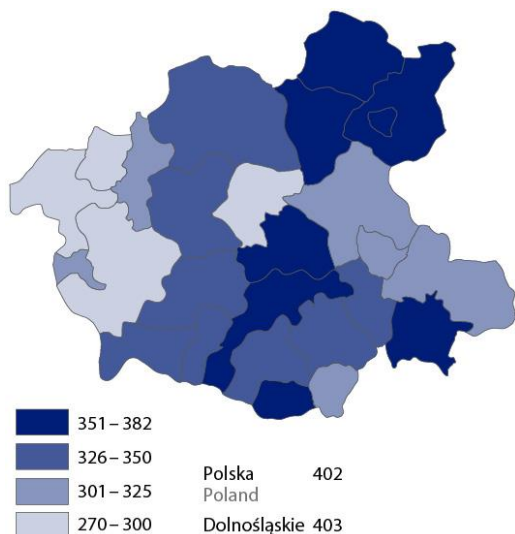
Na obszarze Aglomeracji Jeleniogórskiej większość podmiotów prowadziła działalność w sektorze usług

Pod względem atrakcyjności rynku pracy wśród gmin należących do Aglomeracji Jeleniogórskiej wyróżniły się gminy: Świeradów-Zdrój, Karpacz i Jelenia Góra

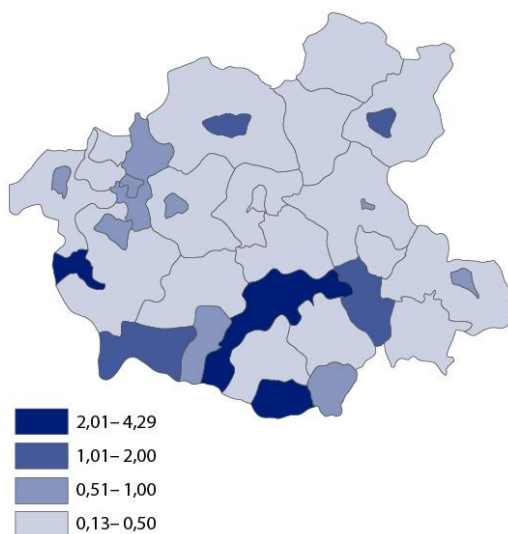
⁵ Wyniki badania dojazdów do pracy pochodzą z Narodowego Spisu Powszechnego 2021. Iloraz przepływów, to stosunek liczby przyjeżdżających do pracy do liczby wyjeżdżających w tym celu.

Mapa 9. Pracujący na 1000 ludności w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Mapa 10. Iloraz przepływów związanych z zatrudnieniem w 2021 r.

Wśród pracujących w gospodarce narodowej, na obszarze AJ, podobnie jak w woj. dolnośląskim, pracowało więcej mężczyzn (44,7 tys.) niż kobiet (41,8 tys.). W strukturze pracujących w gospodarce narodowej na obszarze AJ, podobnie jak w woj. dolnośląskim, przeważali mężczyźni (44,7 tys.) nad kobietami (41,8 tys.).

Bezrobocie rejestrowane

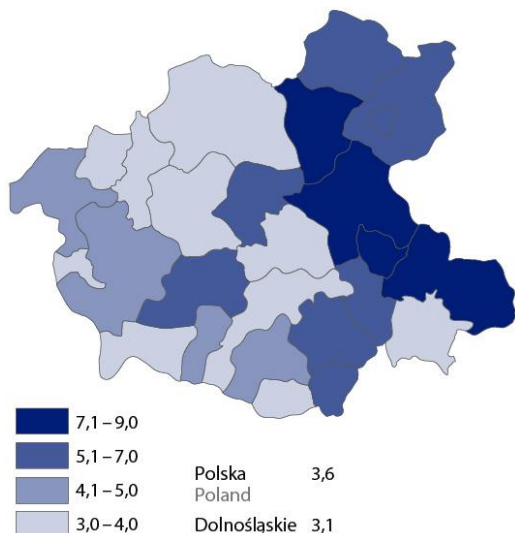
Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy na obszarze gmin należących do Aglomeracji Jeleniogórskiej w końcu 2023 r. wyniosła 6,5 tys. osób, tj. 12,4% ogółu bezrobotnych w woj. dolnośląskim (wobec 12,4% w końcu 2022 r. i 12,2% na koniec 2021 r.).

Zarówno w relacji do końca 2022 r., jak i 2021 r. liczba bezrobotnych na obszarze AJ zmniejszyła się odpowiednio o 0,2 tys. osób i o 0,6 tys. osób.

W skali roku wzrost liczby bezrobotnych odnotowano w 8 z 26 gmin AJ, w tym największy w gminach: Janowice Wielkie (o 10,1%), Lwówek Śląski (o 6,8%) i Gryfów Śląski (o 6,4%). Największy spadek odnotowano w gminach: Marciszów (o 22,0%), Zagrodno (o 12,7%) oraz Bolków i Szklarska Poręba (po 10,9%).

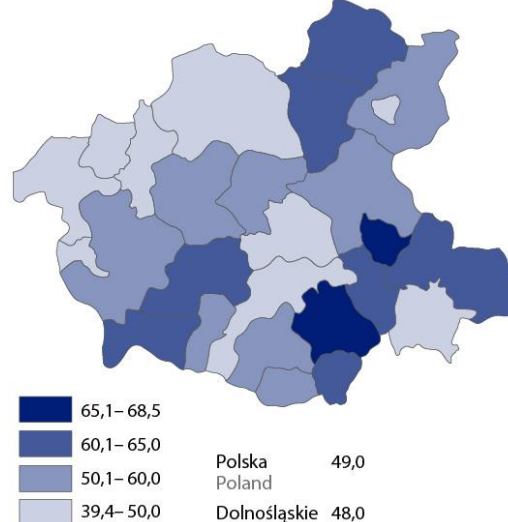
Mapa 11. Bezrobotni zarejestrowani na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Mapa 12. Długotrwale bezrobotni w relacji na 100 osób bezrobotnych

Stan w dniu 31 grudnia

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

W końcu 2023 r. udział bezrobotnych zarejestrowanych w ogólnej liczbie osób w wieku produkcyjnym na obszarze AJ ukształtował się na poziomie 4,5% (wobec 3,1% w województwie dolnośląskim). W porównaniu do końca 2022 r. odsetek ten był niższy o 0,1 p.proc., a w relacji do 2021 r. – niższy o 0,3 p.proc.

Wśród gmin należących do AJ w końcu 2023 r. największy udział bezrobotnych w ogólnej liczbie osób w wieku produkcyjnym odnotowano w gminach: Świerzawa (9,0%), Bolków (8,8%) i Wojcieszów (8,4%). Najniższy odsetek wystąpił w Jeleniej Górze (3,0%) oraz w gminach Marciszów (3,1%) oraz Jeżów Sudecki i Świeradów-Zdrój (po 3,2%).

Osoby długotrwale bezrobotne stanowiły na koniec 2023 r. 53,0% wszystkich bezrobotnych (w województwie 48,0%) – mniej niż w 2022 i 2021 r. (odpowiednio 53,6% i 59,1%). Największy udział długotrwale bezrobotnych odnotowano w gminach: Mysłakowice (69,5%), Wojcieszów (66,0%) i Bolków (64,9%), a najmniejszy w gminach: Lwówek Śląski (39,4%), Złotoryja (gmina miejska – 41,7%) i Olszyna (43,5%).

Finanse publiczne

-235,9 mln zł

Wynik finansowy budżetów gmin Aglomeracji Jeleniogórskiej

W 2023 r. gminy Aglomeracji Jeleniogórskiej osiągnęły dochody w wysokości 1922,2 mln zł i poniosły wydatki w wysokości 2158,1 mln zł. Wynik finansowy jednostek samorządu terytorialnego należących do AJ ukształtował się na poziomie -235,9 mln zł (wobec -66,5 mln zł rok wcześniej i +180,4 mln zł w 2021 r.). Zarówno w skali roku, jak i w relacji do 2021 r. dochody i wydatki budżetów gmin należących do AJ zwiększyły się.

Dochody budżetów gmin AJ były o 7,9% wyższe w relacji do 2021 r. i o 2,4% wyższe w porównaniu do 2022 r. W porównaniu do 2021 r. odnotowano wzrost dochodów w 19 z 26 gmin.

W 2023 r. dochody własne, które miały największy udział w strukturze zagregowanych dochodów ogółem, stanowiły 46,2% (dla porównania w woj. dolnośląskim – 58,2%) i w relacji do 2021 r. zwiększyły się o 9,2%, a w porównaniu do 2022 r. zmniejszyły o 0,4%. Udział dochodów własnych w dochodach ogółem zmniejszył się o 1,3 p.proc. na przestrzeni roku oraz zwiększył się o 0,5 p.proc. w relacji do 2021 r.

Największe wpływy w grupie dochodów własnych pochodziły z tytułu udziału w podatku od nieruchomości (26,2% wobec 22,6% w woj. dolnośląskim), a następnie z udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (25,4% wobec 27,8% w woj. dolnośląskim) oraz dochodów z majątku (5,5% wobec 9,2%). W relacji do 2021 r. zwiększyła się wartość dochodów z tytułu dochodów z nieruchomości o 20,8%, natomiast obniżyła się wartość podatku od osób fizycznych o 18,2% oraz dochodów z majątku o 42,6%.

Tablica 2. Dochody, wydatki i wynik finansowy budżetów gmin Aglomeracji Jeleniogórskiej

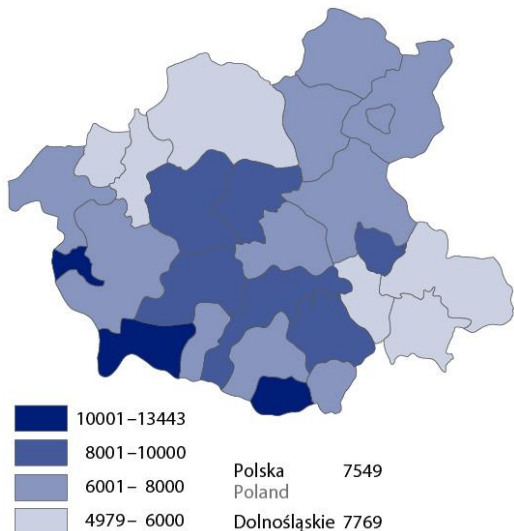
WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem w mln zł			Na 1 mieszkańca w zł		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Dochody	1781,9	1877,0	1922,2	6903,45	7347,21	7587,33
w tym dochody własne	813,8	892,3	888,9	3152,99	3492,69	3508,84
Wydatki	1601,5	1943,5	2158,1	6204,66	7607,48	8518,45
w tym wydatki majątkowe inwestycyjne	163,5	288,9	540,6	633,55	1130,83	2134,01
Wynik finansowy	180,4	-66,5	-235,9	698,79	-260,27	-931,11

W strukturze dochodów ogółem, oprócz dochodów własnych, swój udział mają również dotacje oraz środki z tytułu subwencji. W 2023 r. wśród gmin AJ stanowiły one odpowiednio 27,2% i 26,5% (w 2021 r.: odpowiednio 30,7% i 23,6%, w 2022 r.: 32,7% i 19,8%).

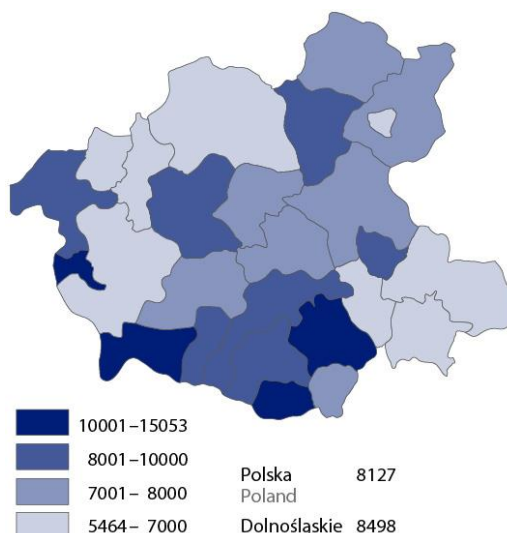
Na obszarze Aglomeracji Jeleniogórskiej udział liczby bezrobotnych w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym ukształtował się na poziomie 4,5%, tj. o 1,4 p.proc. wyższym niż w woj. dolnośląskim

W 2023 r. w przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody budżetów gmin należących do AJ ogółem wyniosły 7587 zł i były wyższe o 3,3% w porównaniu do 2022 r. i wyższe o 9,9% w relacji z 2021 r. Najwyższe dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca odnotowano w gminach: Szklarska Poręba (13443 zł per capita), Karpacz (12839 zł) i Świeradów-Zdrój (12822 zł), a najniższe w gminach: Gryfów Śląski (4979 zł), Olszyna (5627 zł) i Lwówek Śląski (5781 zł).

Mapa 13. Dochody budżetów gmin w zł na 1 mieszkańca w 2023 r.

Mapa 14. Wydatki budżetów gmin w zł na 1 mieszkańca w 2023 r.

Wydatki gmin Aglomeracji Jeleniogórskiej poniesione w 2023 r. wyniosły 2158,1 mln zł (stanowiły one 8,8% ogółu wydatków budżetów gmin woj. dolnośląskiego) i były wyższe niż w latach 2021 i 2022 odpowiednio o 34,8% i o 11,0%. W relacji do 2021 r. odnotowano wzrost wydatków we wszystkich gminach należących do AJ, w porównaniu z 2022 r. wzrost notowało 16 gmin.

Na 1 mieszkańca na terytorium AJ wydano 8518 zł (wobec 8498 zł w woj. dolnośląskim). W skali roku wydatki per capita wzrosły o 12,0%, a w relacji do 2021 r. – o 37,3%. Wydatki per capita były najwyższe w gminach: Świeradów-Zdrój (15053 zł na 1 mieszkańca), Szklarska Poręba (14287 zł) i Karpacz (14127 zł), a najniższe w gminach: Gryfów Śląski (5464 zł), Olszyna (6068 zł) i Marciszów (6238 zł).

Na obszarze AJ w 2023 r. na wydatki majątkowe inwestycyjne przeznaczono 540,6 mln zł, co stanowiło 25,1% wydatków ogółem (wobec 14,9% w 2022 r. i 10,2% w 2021 r.). W relacji do 2022 r. zaobserwowano wzrost wydatków majątkowych inwestycyjnych o 87,1% a w stosunku do 2021 r. wzrost o 230,6%. W skali roku wzrost wydatków majątkowych inwestycyjnych zaobserwowano w 22 gminach AJ, największy w gminie Zagrodno (o 651,9%). W przeliczeniu na liczbę mieszkańców wydatki majątkowe inwestycyjne w 2023 r. wyniosły na terytorium AJ 2134 zł. Wśród gmin najwyższe wydatki majątkowe inwestycyjne per capita odnotowano w gminie Mysłakowice (6276 zł).

W 2023 r. budżety jednostek AJ ogółem zamknęły się deficytem w wysokości 235,9 mln zł. Największy deficyt wykazały gminy: Jelenia Góra (94,6 mln zł), Mysłakowice (28,3 mln zł) i Podgórzyn (16,0 mln zł). W 3 z 26 gmin wynik finansowy budżetów zamknął się na dodatnim poziomie; nadwyżkę w budżecie zanotowały gminy: Wleń (4,0 mln zł), Stara Kamienica (2,8 mln zł) i Złotoryja (gmina wiejska – 0,4 mln zł).

Wśród gmin Aglomeracji Jeleniogórskiej obserwuje się wzrost wydatków budżetowych

Wydatki majątkowe inwestycyjne w skali roku wzrosły w 22 z 26 gmin należących do Aglomeracji Jeleniogórskiej

Agglomeracja Jeleniogórska to obszar o wysokim potencjale gospodarczym. O wzroście gospodarczym AJ może świadczyć m.in. zwiększająca się liczba podmiotów gospodarczych. Również istotne znaczenie dla spójności społeczno-gospodarczej AJ ma wysoki poziom zatrudnienia, przy jednoczesnym spadku bezrobocia rejestrowanego. O potencjale gospodarczym AJ świadczą również wskaźniki charakteryzujące stan finansowy budżetów gmin, ich dochodów i wydatków, w tym wydatków inwestycyjnych. Inwestycje zwiększają potencjał regionu i sprzyjają tworzeniu korzystnych warunków dla jego rozwoju.

Uwarunkowania przestrzenne

Atrakcyjność środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego, stan infrastruktury technicznej czy transportowej, gospodarka odpadami mają wpływ na m.in. rozwój turystyki, przyciąganie inwestorów krajowych i zagranicznych czy rozwój społeczności lokalnej.

Powierzchnia terenów zielonych

14,9%

Udział obszarów prawnie chronionych we Aglomeracji Jeleniogórskiej

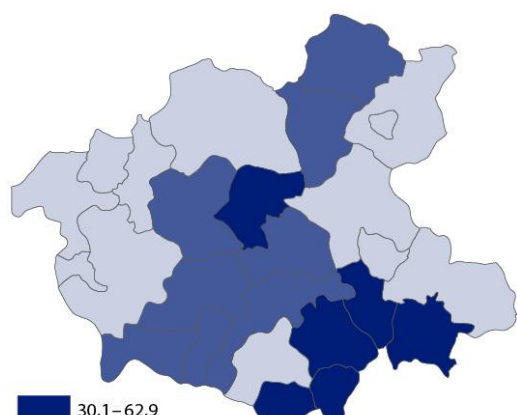
Agglomeracja Jeleniogórska zajmuje powierzchnię 2429 km², tj. 12,2% powierzchni woj. dolnośląskiego. O atrakcyjności obszaru i walorach środowiska naturalnego świadczy także powierzchnia prawnie chroniona. Na terenie AJ powierzchnia obszarów prawnie chronionych wynosi 363 km², co stanowi 14,9% powierzchni ogólnej AJ (wobec 18,6% w woj. dolnośląskim).

Na terenie wszystkich gmin należących do AJ, poza gminami Złotoryja (miejską) i Świeradów-Zdrój, występują obszary chronionego krajobrazu, obejmujące tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokojenia potrzeb związanych m.in. z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytaryzacji ekologicznych. W końcu 2023 r. gminami o największym udziale powierzchni prawnie chronionej były: Mystakowice (62,9% powierzchni gminy ogółem), Wleń (58,5%) i Karpacz (53,0%).

Gminami należącymi do Aglomeracji Jeleniogórskiej z największym udziałem powierzchni prawnie chronionej są: Mystakowice, Wleń i Karpacz

Mapa 15. Powierzchnia obszarów prawnie chronionych w % powierzchni ogółem w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

30,1–62,9
10,1–30,0

0,1–10,0

Zjawisko nie wystąpiło
Magnitude zero

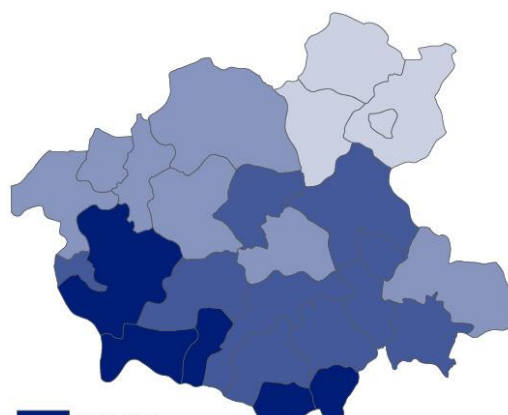
Polska 32,2

Poland

Dolnośląskie 18,6

Mapa 16. Powierzchnia lasów w % powierzchni ogółem w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

50,1–79,6

30,1–50,0

20,1–30,0

6,1–20,0

Polska 29,6

Poland

Dolnośląskie 30,0

Na koniec 2023 r. na obszarze AJ lasy stanowiły 33,7% powierzchni ogółem (wobec 30,0% w woj. dolnośląskim). Wśród gmin AJ wskaźnik lesistości był istotnie zróżnicowany. Najmniejszy odsetek powierzchni lasów notowano w gminach: Złotoryja (gmina miejska – 6,1%), Zagrodno (9,5%) i Złotoryja (gmina wiejska – 14,5%), a największy w gminach: Szklarska Poręba (79,6%), Kowary (63,9%) i Karpacz (63,7%).

Wskaźnik lesistości na obszarze Aglomeracji Jeleniogórskiej kształtował się na poziomie 33,7%

Oczyszczalnie ścieków i odpady

76,3%

Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w Aglomeracji Jeleniogórskiej

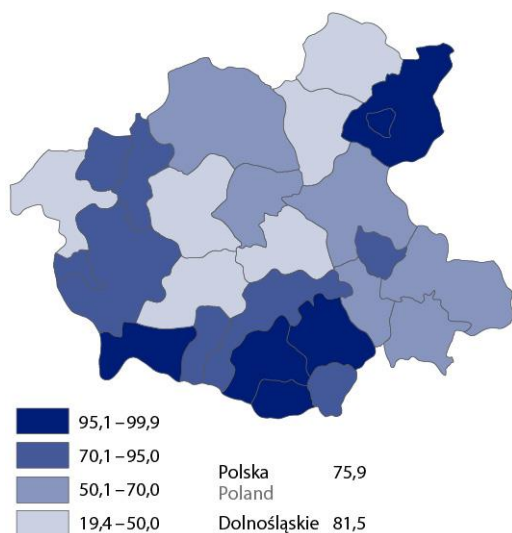
Na terenie AJ w końcu 2023 r. funkcjonowały 32 oczyszczalnie ścieków komunalnych, co stanowiło 14,5% ogółu oczyszczalni działających na obszarze województwa.

W relacji do 2022 i 2021 r. liczba oczyszczalni na obszarze AJ nie zmieniła się. Wśród gmin AJ najwięcej oczyszczalni komunalnych było w gminie Zagrodno (3 oczyszczalnie), a w gminie Jeżów Sudecki nie było żadnej. W skali roku liczba osób korzystających z oczyszczalni ścieków na obszarze AJ zmniejszyła się

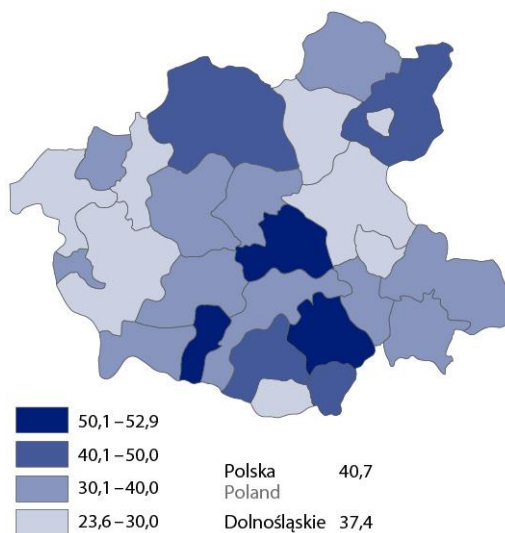
o 0,4%, a w relacji do 2021 r. była mniejsza o 0,5%. W końcu 2023 r. z oczyszczalni ścieków korzystało 76,3% ogółu ludności zamieszkującej Aglomerację Jeleniogórską (w woj. dolnośląskim – 81,5% ludności). Wśród gmin AJ najwyższy odsetek korzystających z oczyszczalni ścieków odnotowano w gminach: Podgórzyn (99,9%), Złotoryja (gmina wiejska – 98,9%) i Karpacz (98,1%). Z kolei najniższy notowano w gminach: Pielgrzymka (19,4%), Zagrodno (27,4%) i Lubomierz (29,5%).

Mapa 17. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Mapa 18. Odpady zebrane selektywnie w % relacji do ogółu odpadów zebranych w 2023 r.

35,9%

Odsetek odpadów zebranych selektywnie w ogóle odpadów komunalnych w Aglomeracji Jeleniogórskiej

W 2023 r. na terenie AJ zebrano 97,5 tys. ton odpadów komunalnych, tj. o 0,4% więcej niż w 2022 r. Odpady komunalne zebrane na obszarze AJ stanowiły 8,1% ogółu zebranych odpadów komunalnych na Dolnym Śląsku.

Odpady zebrane selektywnie wyniosły 35,0 tys. ton i w relacji do ogółu odpadów komunalnych zebranych w ciągu roku stanowiły 35,9% (wobec 33,4% w 2021 r. i 34,6% w 2022 r.). Odpady komunalne zebrane selektywnie na obszarze AJ w skali roku wzrosły o 4,1% i w relacji do ogółu odpadów komunalnych zebranych

selektywnie w woj. dolnośląskim stanowiły 7,8%. W 12 z 26 gmin AJ (w tym w Jeleniej Górze), w skali roku odnotowano wzrost zebranej ilości odpadów komunalnych. W roku 2023 na 1 mieszkańca AJ przypadało 385 kg wytworzonych odpadów (wobec 415 kg na terenie całego Dolnego Śląska), podczas gdy było to 380 kg w 2022 r. i 371 kg w 2021 r. (w woj. dolnośląskim odpowiednio 422 kg i 435 kg). Odpady zebrane selektywnie w przeliczeniu na 1 mieszkańca AJ w 2023 r. wyniosły 138 kg (wobec 132 kg w 2022 r. i 124 kg w 2021 r.). W województwie dolnośląskim w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2023 r. zebrano selektywnie 155 kg odpadów (157 kg w 2022 r. i 156 kg w 2021 r.). Odpady zebrane selektywnie w stosunku do ogółu odpadów stanowiły ponad 50% w gminach: Mysłakowice, Piechowice oraz Jeżów Sudecki (odpowiednio 52,9%, 51,5% i 51,1%). Najmniejszy udział zanotowano w gminach: Wojcieszów (23,6%), Złotoryja (gmina miejska – 25,5%) i Mirsk (25,7%).

Jeden mieszkaniec Aglomeracji Jeleniogórskiej wytworzył 385 kg odpadów komunalnych

↑ **1,2%**

Zwiększenie zasobów mieszkaniowych w Aglomeracji Jeleniogórskiej w relacji do 2021 r.

Na terenie Aglomeracji Jeleniogórskiej w końcu 2023 r. znajdowało się 112,7 tys. mieszkań, tj. 8,6% ogółu mieszkań w zasobach mieszkaniowych woj. dolnośląskiego. Ich liczba w skali roku zwiększyła się o 0,6%, a w porównaniu do końca 2021 r. o 1,2%. Rozwój mieszkalnictwa na obszarze AJ jest wolniejszy niż na terenie całego Dolnego Śląska, na którym notowano wzrost zasobów mieszkaniowych w relacji do 2022 r. o 1,4%, a w odniesieniu do 2021 r. – o 3,0%.

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców obserwuje się wzrost zasobów mieszkaniowych na obszarze AJ z 434 mieszkań w końcu 2021 r. przez 440 mieszkań w 2022 r. do 447 mieszkań w 2023 r. (wobec odpowiednio 440, 448 i 456 mieszkań w woj. dolnośląskim). Wśród gmin AJ na koniec 2023 r. najwięcej zasobów mieszkaniowych na 1000 ludności notowano w gminach: Szklarska Poręba (751), Karpacz (637) i Świeradów-Zdrój (529). Najmniej mieszkań w zasobach mieszkaniowych w przeliczeniu na liczbę ludności odnotowano w gminach: Pielgrzymka (340 mieszkań na 1000 ludności), Złotoryja (gmina wiejska) i Jeżów Sudecki (po 360) oraz Zagrodno (368).

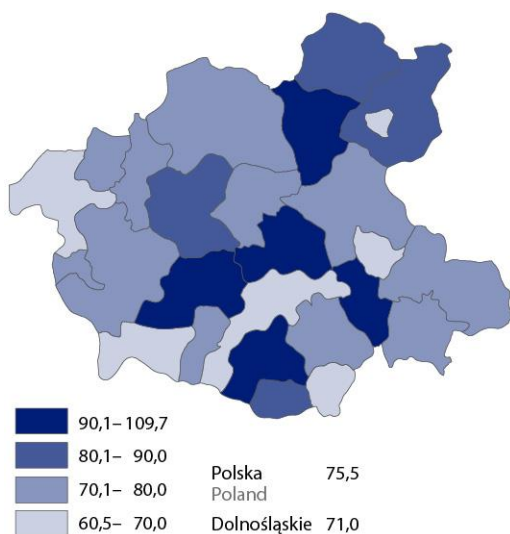
Na koniec 2023 r. w jednym mieszkaniu na obszarze AJ przeciętnie zamieszkiwało 2,24 osoby (wobec 2,27 w 2022 r. i 2,31 osoby w końcu 2021 r.). W woj. dolnośląskim w 2023 r. na 1 mieszkanie przeciętnie przypadało 2,19 osoby (wobec 2,23 w 2022 r. i 2,27 osoby w 2021 r.). Z kolei wśród gmin należących do AJ najlepsze warunki mieszkaniowe notowano w gminach: Szklarska Poręba, Karpacz i Świeradów-Zdrój (odpowiednio 1,33, 1,57 i 1,89 osoby). Tak korzystna sytuacja mieszkaniowa może po części wynikać z budowy mieszkań w tych atrakcyjnych turystycznie gminach pod najem krótkoterminowy dla turystów, a nie z przeznaczeniem dla stałych mieszkańców. Największe zagęszczenie osób w mieszkaniu, gdzie na 1 mieszkanie przypadały średnio więcej niż 3 osoby, notowano w gminach: Pielgrzymka (2,94), Złotoryja (gmina wiejska) i Jeżów Sudecki (po 2,78) oraz Stara Kamienica i Zagrodno (po 2,72).

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w zasobach mieszkaniowych na koniec 2023 r. wyniosła na obszarze AJ 73,7m² (w woj. Dolnośląskim 71,0 m²) i była większa niż w latach poprzednich (o 0,1 m² w stosunku do 2022 r. i o 0,3 m² do 2021 r.). Największą powierzchnią dysponowały mieszkania w gminach: Jeżów Sudecki (109,7 m²), Podgórzyn (97,0 m²) i Pielgrzymka (96,9 m²). Z kolei najmniejsze mieszkania były w gminach: Wojcieszów (60,5 m²), Złotoryja (gmina miejska – 64,3 m²) i Kowary (64,4 m²).

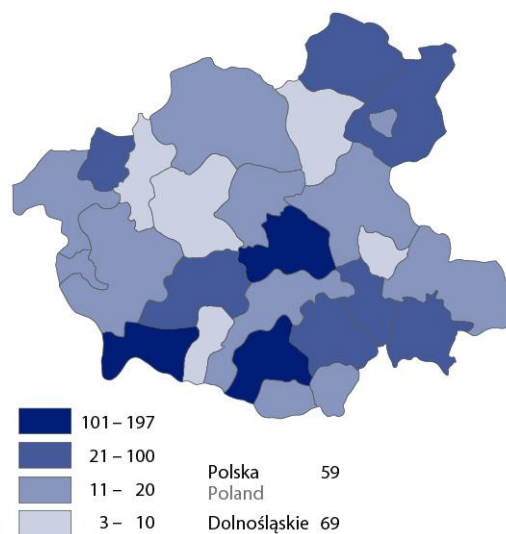
W jednym mieszkaniu zlokalizowanym w Aglomeracji Jeleniogórskiej przeciętnie mieszkało 2,24 osoby

Mapa 19. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w m² w zasobach mieszkaniowych w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Mapa 20. Mieszkania oddane do użytkowania na 10 tys. ludności w 2023 r.

↓ **19,1%**

Zmniejszenie liczby mieszkań oddanych do użytkowania w Aglomeracji Jeleniogórskiej w relacji do 2021 r.

W 2023 r. na terenie Aglomeracji Jeleniogórskiej oddano do użytkowania 775 mieszkań, tj. tyle samo co w 2022 r. i o 19,1% mniej niż w 2021 r. Stanowiły one 3,9% mieszkań oddanych do użytkowania w województwie dolnośląskim.

W przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców, w 2023 r. w AJ oddano do użytkowania 31 mieszkań (wobec 30 w 2022 r. i 37 w 2021 r.). Na Dolnym Śląsku oddano do użytkowania 69 mieszkań na 10 tys. ludności (wobec 77 mieszkań w 2022 r. i 86 mieszkań

w 2021 r.). Najwięcej lokali mieszkalnych w 2023 r. oddano w gminach: Szklarska Poręba (197 mieszkań na 10 tys. ludności), Jeżów Sudecki (184) i Podgórzyn (106), natomiast najmniej w gminach: Wojcieszów i Gryfów Śląski (po 3 mieszkania na 10 tys. ludności), Pielgrzymka (7) i Lubomierz (9).

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania oddanego do użytkowania na terenie AJ w 2023 r. wyniosła 102,2 m² i zmniejszyła się o 7,6 m² w stosunku do 2022 r. oraz zwiększyła o 2,1 m² w porównaniu z 2021 r. Wśród gmin AJ można zaobserwować istotne zróżnicowanie przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania przekazanego do eksploatacji. Największą średnią powierzchnię wybudowanych mieszkań w 2023 r. odnotowano w gminach: Karpacz (252,0 m²), Zagrodno (167,7 m²) i Lubomierz (161,0 m²), a mieszkania o najmniejszej przeciętnej powierzchni oddano w gminach: Szklarska Poręba (51,7 m²), Kowary (66,0 m²) i Jelenia Góra (84,4 m²).

W 2023 r. wśród mieszkań oddanych do użytkowania 55,6% stanowiły mieszkania w budownictwie indywidualnym, a 44,4% w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem. W 2022 r. odsetki kształtowały się odpowiednio na poziomie – 57,9% i 42,1%, a w 2021 r. – 48,7% i 48,4%. W 2023 r. wśród gmin należących do AJ najwyższy odsetek mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem odnotowano w gminach: Szklarska Poręba (89,6%), Jelenia Góra (75,0%) i Kowary (72,2%). W 19 z 26 gmin, wszystkie mieszkania oddano do użytkowania w budownictwie indywidualnym.

Agglomeracja Jeleniogórska należy do obszarów z wysokim udziałem obszarów prawnie chronionych o szczególnych walorach przyrodniczych oraz wysokim poziomem lesistości. Na przestrzeni lat 2021–2023 liczba osób korzystających z oczyszczalni ścieków minimalnie się zmniejszyła, a w ostatnim roku zwiększyła się ilość odpadów komunalnych wytworzonych w ujęciu bezwzględny, jak i w przeliczeniu na liczbę mieszkańców. Wzrost zasobów mieszkaniowych w Aglomeracji Jeleniogórskiej jest wolniejszy niż ogółem w województwie dolnośląskim, a wśród nowo oddanych mieszkań przeważa budownictwo indywidualne.

Przeciętna powierzchnia mieszkania oddanego do użytkowania na obszarze Aglomeracji Jeleniogórskiej wyniosła 102,2 m², przy 85,9 m² średnio w województwie

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło: dane GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez Urząd Statystyczny we Wrocławiu prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:

Urząd Statystyczny we Wrocławiu

Dyrektor Halina Woźniak

tel: 71 371 64 00

Rozpowszechnianie:

Informatorium Statystyczne

tel: 71 371 63 62, 71 371 64 55

Dolnośląski Ośrodek Badań Regionalnych

tel. 71 371 63 71

e-mail: A.Ilczuk@stat.gov.pl

wroclaw.stat.gov.pl

[@WROCLAW_STAT](#)

[@USWroclaw](#)

Powiązane opracowania

[Uwarunkowania społeczne, gospodarcze i przestrzenne Aglomeracji Wałbrzyskiej w 2023 r.](#)

[Uwarunkowania społeczne, gospodarcze i przestrzenne Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego w 2023 r.](#)